

Rutin Folktandvården Värmland	Utarbetad av Irène Falahat, Käkkirurgiska kliniken, CSK	Datum 2014-02-25
Godkänd av Monica Gordh, Anne Marie Edvardsson	Reviderad av	Gäller 2017-02-25

Oralkirurgiskt omhändertagande av patienter som behandlas med nya orala antikoagulantia, NOAK

Bakgrund	<p>Sedan lång tid tillbaka är Waran (warfarin) det blodförtunnande läkemedel som används vid behandling av eller profylax mot blodproppar.</p> <p>De senaste åren har tre NOAK långsamt börjat ersätta Waran:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pradaxa (dabigatran), faktor IIa (trombin)-hämmare • Xarelto (rivaroxaban), faktor Xa-hämmare • Eliquis (apixaban), faktor Xa-hämmare. <p>Fördelarna med NOAK är att de ges i fast dosering och behöver inte kontrolleras med blodprover, de har få interaktioner med andra läkemedel (observera dock interaktioner med systemiska –azol-antimykotika och trombocytaktiva läkemedel) och inga interaktioner med mat och dryck. De har också kort halveringstid och snabbt tillslag av behandlingseffekt.</p> <p>Nackdelarna är att de idag saknar motgift och att det inte går att monitorera behandlingseffekten med vanliga koagulationsanalyser så som PK(INR).</p> <p>Alla tre NOAK utsöndras i varierande grad via njurarna och blir alltså beroende av njurfunktionen för lagom behandlingseffekt. Dålig njurfunktion ger risk för ackumulering med ökad blödningsrisk som följd.</p> <p>Vid enklare tandvård, t ex okomplicerad tandextraktion av 1-2 tänder eller enklare depuration av tandköttsfickor med fickdjup 4-6 mm, behöver NOAK inte sättas ut, utan då används tranexamsyrarutinen, vilket alla tandläkare själva kan ombesörja, jmf dagens rutin vid Waranbehandling. I samband med större ingrepp bör NOAK sättas ut ett antal dagar före ingreppet, beroende på njurfunktionen. Detta hjälper AK-mottagningarna till med. Se nedan.</p> <p>Fullständig information om NOAK finns i Svenska sällskapet för trombos och hemostas kliniska råd på deras hemsida www.SSTH.se.</p>
Rutiner inför planerade tandbehandlingar Preoperativa åtgärder	<ul style="list-style-type: none"> • Inför den planerade behandlingen är det viktigt att göra en allmän bedömning av patientens hälsotillstånd med fokus på blödningsanamnes och aktuella läkemedel, inkl hälsokostpreparat (ex fiskolja-kapslar kan ha trombocytteffekt motsvarande låg dos Trombyl) • Vid enklare tandvård med låg blödningsrisk, t ex okomplicerad extraktion av 1-2 tänder eller enklare depuration av tandköttsfickor med fickdjup 4-6 mm, behöver NOAK inte sättas ut. • Vid planerade, större oralkirurgiska behandlingar med förhöjd blödningsrisk, meddelas patientens AK-mottagning minst en vecka före ingreppet genom att blanketten ”Dosjustering av nya orala antikoagulantia inför oralkirurgiskt ingrepp med förhöjd blödningsrisk” postas eller faxas dit. AK-mottagningen justerar dosen med hänsyn till patientens njurfunktion. Vid frågor eller tveksamhet, kontakta läkare på AK-mottagningen CSK. <p>Värmlands AK-mottagningar: Karlstad: tfn 054-19 15 12, fax 054-18 98 50, Arvika: tfn 0570-71 24 29, fax 0570-71 22 71, Torsby: tfn 0560-471 01, fax 0560-470 10</p>
Kliniska åtgärder	<p>Vid enklare tandvård, se ovan, används lokal hemostasrutin med tranexamsyra (trx) enl följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Patienten sköljer munnen under 3-4 min med oral lösning Tranexamsyra 100mg/ml c:a 10ml, före ingreppet. • Efter ingreppet appliceras en i trx-lösning indränkt kompress över operationsområdet och patienten biter på den under ca 1 timme. • Sköljning med trx ska undvikas då det riskerar att skölja bort koaglet. • Vid ev senare postoperativ blödning appliceras en ny trx-indränkt kompress enl tidigare. • Undvik varm dryck första dygnet. <p>Peroperativa åtgärder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • använd atraumatisk operationsteknik, • avlägsna granulotionsvävnad, • var noga med suturering och • använd vid behov hemostatika, t ex Surgicel. <p>Postoperativ smärtlindring:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ge paracetamol i första hand. • vid otillräcklig effekt av paracetamol, kan NSAID med kort halveringstid, t ex diklofenak och ibuprofen, ges under ett par dagar